

O b s a h tohoto čísla:

Reforma v SSSR začala

/Zdeněk Mlynář/

Sovětské spisovatele u zdi nářků

/Milan Jungmann/

Projev na sjezdu Svazu spisovatelů RSFSR

/Jevgenij Jevtušenko/

Zdeněk Mlynář

R e f o r m a v S S S R z a č a l a

Myslím si, že význam XXVII. sjezdu KSSS je větší, než mu přiznává většina západních komentátorů. Brzy se zapomnělo, jaká byla situace ještě před nedávnem. Vždyť koncem Brežněvovy éry bylo nutno se obávat, že samoučelná stabilizace systému, ústící v jeho stagnaci, může být udržována násilím, například militarizací. Taková obava je dnes už zcela neúnádná. Sjezd KSSS potvrdil politickou linii, která znamená nástup reformního kurzu se všemi důsledky.

Klíčovým problémem je přitom hospodářská reforma. Sjezd potvrdil, že nemůže jít jen o dílčí změny, ale o radikální reformu celého hospodářského mechanismu. V podstatě jde o to, přejít od administrativních metod řízení k ekonomickým metodám řízení na všech úrovních řídicího systému. Linie sjezdu předpokládá, že to bude složitý proces, který potrvá několik let, v jehož průběhu je nutno hledat nová, ještě neznámá řešení, je nutno experimentovat.

Sjezd nepodal hotový recept radikální hospodářské reformy, zahájil však její první fázi v praxi a otevřel jí do budoucna dveře. Vytvořil politické ovzduší příznivé pro rozvoj reform v takové míře, že ještě před rokem se to zdálo nemyšlitelné.

Reforma odstartovaná XXVII. sjezdem KSSS je především reforma hospodářská a má být prováděna hlavně "shora", tj. v souladu se záměry a pod kontrolou politického vedení. Linie sjezdu však neomezuje tuto reformu jenom na oblast hospodářství a také ji neodděluje od určitých forem demokratizace celého sovětského systému. Bez zásadních změn v oblasti sociálních a politických vztahů a také v oblasti ideologie není úspěch hospodářské reformy možný. To uznává oficiální linie sjezdu jako princip - a to je ve srovnání s nedávnou minulostí SSSR obrovský pokrok.

Pod heslem sociální spravedlnosti směřuje reformní politika proti všemu, co odporuje principům výkonové společnosti. Především proti kastovní privilegovanosti a korupci, ale také proti azdovému revnostářství. Reforma odpovídá především zájmům těch skupin, které lze na-